

חוק הסכמים לנשיאת עוברים (אישור הסכם ומעמד היילוד),
התשנ"ו-1996¹

פרק א': פרשנות

הגדרות
(תיקון התשע"א)

1. בחוק זה -
- "אם נושאת" - אשה הנושאת הריון עבור הורים מיועדים;
- "הורים מיועדים" - איש ואשה שהם בני זוג, המתקשרים עם אם נושאת לשם הולדת ילד;
- "הסכם לנשיאת עוברים" - הסכם בין הורים מיועדים לבין אם נושאת לפיו מסכימה האם הנושאת להתעבר בדרך של השתלת ביצית מופרית ולשאת את ההריון עבור ההורים המיועדים;
- "מחלקה מוכרת" - מחלקה בבית חולים, או מרפאה, שהכיר בהן המנהל הכללי של משרד הבריאות, בהודעה ברשומות ובתנאים שקבע, לצורך ביצוע פעולות רפואיות הקשורות בהפריה חוץ-גופית;
- "קרובת משפחה" - אם, בת, נכדה, אחות, דודה ובת-דוד או בת-דודה, למעט קרבת משפחה בדרך של אימוץ;
- "ועדת האישורים" - הועדה שמינה שר הבריאות לפי סעיף 3;
- "עובד סוציאלי לפי חוק הסכמים לנשיאת עוברים" - עובד סוציאלי שמונה לעניין חוק זה לפי סעיף 20(ג);
- "ילד" - ילד שנולד לאם נושאת כתוצאה מביצוע הסכם לנשיאת עוברים;
- "יחסי הורות" - מערכת חובות, זכויות וסמכויות הקיימת בין הורה לילדו לפי כל דין;
- "צו הורות" - צו בדבר אפוסטרופסות של הורים מיועדים על ילד וקיום יחסי הורות ביניהם;
- "בית משפט" - בית משפט לעניני משפחה, ועד לכינונו - בית משפט מחוזי.

1. ס"ח 1577, התשנ"ו (17.3.1996), עמ' 176.
ס"ח 2264, התשע"א (9.12.2010), עמ' 84. הצ"ח - ממשלה 507, התש"ע, עמ' 1058. תיקון;

פרק ב': אישור הסכם לנשיאת עוברים

הסכם לנשיאת עוברים

2. השתלת ביצית מופרית שמטרתה התעברות אם נושאת על-מנת למסור את הילד שיוולד להורים מיועדים לא תבוצע אלא בהתקיים כל אלה:

- (1) נערך הסכם בכתב, בין אם נושאת להורים מיועדים, אשר אושר על-ידי ועדת אישורים בהתאם להוראות חוק זה;
- (2) הצדדים להסכם הם בגירים תושבי ישראל;
- (3) האם הנושאת -

(א) אינה נשואה, ואולם רשאית ועדת האישורים לאשר התקשרות עם אם נושאת שהיא אשה נשואה, אם הוכח להנחת דעתה כי לא עלה בידי ההורים המיועדים, במאמץ סביר, להתקשר בהסכם לנשיאת עוברים עם אם נושאת שאינה נשואה;

(ב) אינה קרובת משפחה של אחד מן ההורים המיועדים;

(4) הזרע המשמש להפריה חוץ-גופית הוא של האב המיועד, והביצית אינה של האם הנושאת;

(5) האם הנושאת היא בת דתה של האם המיועדת, ואולם אם היו כל הצדדים להסכם לא-יהודים רשאית הועדה לסטות מהוראות פסקה זו בהתאם לחוות דעת של איש הדת חבר הועדה.

ועדת האישורים

3. (א) שר הבריאות ימנה ועדת אישורים בת שבעה חברים שהרכבה:

- (1) שני רופאים בעלי תואר מומחה ביילוד ובגינקולוגיה;
  - (2) רופא בעל תואר מומחה ברפואה פנימית;
  - (3) פסיכולוג קליני;
  - (4) עובד סוציאלי;
  - (5) נציג ציבור שהוא משפטן;
  - (6) איש דת, לפי דתם של הצדדים להסכם לנשיאת עוברים. שר הבריאות ימנה יושב ראש לוועדת האישורים מבין חבריה.
- (ב) העובד הסוציאלי יתמנה בהתייעצות עם שר העבודה והרווחה; נציג הציבור שהוא משפטן יתמנה בהתייעצות עם שר המשפטים, ואיש הדת יתמנה בהתייעצות עם השר לענייני דתות¹; בהרכב ועדת האישורים יהיה ייצוג של שלושה חברים לפחות לבני כל אחד מהמינים.

1. עקב ביטולו של משרד הדתות, הועברה הסמכות לפי סעיף זה לראש הממשלה (י"פ 5266, התשס"ד, עמ' 1642).

(ג) שר הבריאות ימנה ממלא מקום ליושב ראש ועדת האישורים מבין חבריה וממלאי-מקום לכל חברי ועדת האישורים, בכפוף להוראות סעיף קטן (ב).

(ד) המנין החוקי בישיבות ועדת האישורים יהיה חמישה חברים וביניהם היושב-ראש.

(ה) החלטות ועדת האישורים יתקבלו ברוב קולות חבריה; ההחלטות ייערכו בכתב ויחתמו בידי היושב-ראש.

(ו) ישיבות ועדת האישורים יהיו סגורות, ופרסומם של דברים שנאמרו או שנמסרו בהן אסור, זולת לצורך ביצוע חוק זה או בקשר עם חקירה פלילית על עבירה לפיו.

4. (א) בקשה לאישור הסכם לנשיאת עוברים תוגש לוועדת האישורים בצירוף מסמכים אלה:

בקשה לאישור
הסכם

- (1) הצעה להסכם לנשיאת עוברים;
  - (2) חוות דעת רפואית בדבר אי-היכולת של האם המיועדת להתעבר ולשאת הריון, או כי הריון עלול לסכן משמעותית את בריאותה;
  - (3) חוות דעת רפואית בדבר התאמה לתהליך של כל אחד מהצדדים להסכם;
  - (4) הערכה פסיכולוגית בדבר התאמה לתהליך של כל אחד מהצדדים להסכם;
  - (5) אישור של פסיכולוג או עובד סוציאלי כי ההורים המיועדים קיבלו ייעוץ מקצועי מתאים, לרבות בדבר אפשרויות הורות אחרות;
  - (6) התקשרו הצדדים להסכם לנשיאת עוברים בעקבות הסכם תיווך בשכר, יוגש ההסכם לוועדה בצירוף פרטי המתווך.
- (ב) ועדת האישורים תבחן את המסמכים שהוגשו לה לפי סעיף קטן (א) ותשמע את כל הצדדים להסכם; כן רשאית היא לדרוש מהצדדים כל חומר נוסף ולשמוע כל אדם אחר, כפי שתראה לנכון.

5. (א) נוכחה ועדת האישורים כי התקיימו כל התנאים המנויים בסעיף 2 רשאית היא, לאחר ששקלה את מכלול הנתונים העולים מחוות הדעת, המסמכים והדברים שהושמעו בפניה, לאשר את ההסכם לנשיאת עוברים, או לאשרו בתנאים, אם שוכנעה כי התקיימו כל אלה:

אישור הסכם

- (1) כל הצדדים עשו את ההסכם לנשיאת עוברים בהסכמה ומרצון חופשי ובהבינם את משמעותו ותוצאותיו;
- (2) לא קיים חשש לפגיעה בבריאות האם הנושאת או בשלום הילד שייוולד;
- (3) לא נכללו בהסכם לנשיאת עוברים תנאים הפוגעים או המקפחים את זכויות הילד שייוולד או את זכויות אחד מהצדדים.
- (ב) אישרה ועדת האישורים הסכם לנשיאת עוברים, יחתמו עליו הצדדים בפניה; כל שינוי בהסכם טעון אישור הועדה.
- (ג) ועדת האישורים רשאית לשוב ולדון באישור שנתנה אם חל שינוי מהותי בעובדות, בנסיבות או בתנאים ששימשו יסוד להחלטתה וכל עוד לא הושגה הביצית המופרית באם הנושאת בהתאם להסכם לנשיאת עוברים.

6. ועדת האישורים רשאית לאשר תנאים בהסכם בדבר תשלומים חודשיים לאם הנושאת לכיסוי הוצאות ממשיות, הכרוכות בביצוע ההסכם, לרבות הוצאות עבור ייעוץ משפטי ודמי ביטוח, וכן לפיצוי על ביטול זמן, סבל, אובדן הכנסה או הפסד זמני של כושר השתכרות, או כל פיצוי סביר אחר.

תשלומים

7. לא תבוצע הפריה חוץ-גופית והשתלת ביצית מופרית אלא במחלקה מוכרת ועל יסוד הסכם לנשיאת עוברים שאושר כאמור.

ביצוע הסכם לנשיאת עוברים

פרק ג': מעמד הילד

8. פרק זה יחול על הריון ולידת ילד שנולד על-פי הסכם לנשיאת עוברים שאושר בהתאם להוראות פרק ב'.

תחולה

9. (א) הורים מיועדים ואם נושאת יודיעו לעובד סוציאלי לפי חוק הסכמים לנשיאת עוברים על מקום הלידה ועל תאריך הלידה המשוער בתום החודש החמישי להריינה של האם הנושאת; ההודעה תכלול פרטים שייקבעו בתקנות.

הודעה לפקיד הסעד (תיקון התשע"א)

(ב) מיד עם הלידה ולא יאוחר מעשרים וארבע שעות לאחר מכן יודיעו ההורים המיועדים או האם הנושאת לעובד סוציאלי לפי חוק הסכמים לנשיאת עוברים על לידת הילד.

10. (א) עם לידתו יהיה הילד במשמורת ההורים המיועדים ויחולו עליהם כלפיו האחריות והחובות של הורה כלפי ילדו.

משמורת,
אפוטרופסות
ומסירה
(תיקון התשע"א)

(ב) עובד סוציאלי לפי חוק הסכמים לנשיאת עוברים שייקבע לכך על ידי עובד סוציאלי ראשי כאמור בסעיף 20(ג); יהיה, בכפוף להוראות סעיף קטן (א), האפוטרופוס הבלעדי על הילד משעת לידתו ועד למתן צו הורות או עד למתן צו אחר הקובע את מעמדו של הילד.

(ג) מסירת הילד על ידי האם הנושאת למשמורת¹ ההורים המיועדים תהיה בנוכחות העובד הסוציאלי לפי חוק הסכמים לנשיאת עוברים ובסמך לאחר הלידה ככל שניתן.

11. (א) תוך שבעה ימים מיום לידת הילד יגישו ההורים המיועדים בקשה למתן צו הורות; לא הגישו ההורים המיועדים בקשה כאמור, תוגש בקשה על ידי עובד סוציאלי לפי חוק הסכמים לנשיאת עוברים באמצעות נציג היועץ המשפטי לממשלה.

צו הורות
(תיקון התשע"א)

(ב) בית המשפט יתן צו הורות אלא אם כן נוכח, לאחר קבלת תסקיר עובד סוציאלי לפי חוק הסכמים לנשיאת עוברים, כי הדבר נוגד את טובת הילד; נוכח בית המשפט כאמור, יתן צו לפי סעיף 14.

12. (א) עם מתן צו הורות יהיו ההורים המיועדים הורים ואפוטרופסים בלעדיים על הילד והוא יהיה ילדם לכל דבר וענין.

תוצאות מתן צו
הורות

(ב) אין בצו הורות כדי לפגוע בדיני איסור והיתר לעניני נישואין וגירושין.

13. (א) ביקשה אם נושאת לחזור בה מהסכם לנשיאת עוברים ולהחזיק בילד, לא יאשר זאת בית המשפט אלא אם כן נוכח לאחר קבלת תסקיר עובד סוציאלי לפי חוק הסכמים לנשיאת עוברים, כי חל שינוי בנסיבות שיש בו כדי להצדיק חזרתה של האם הנושאת מהסכמתה, וכי אין בכך כדי לפגוע בטובת הילד.

חזרת אם נושאת
מהסכם
(תיקון התשע"א)

(ב) לאחר מתן צו הורות לא יאשר בית המשפט חזרה מהסכם לנשיאת עוברים כאמור.

(ג) אישר בית המשפט חזרת אם נושאת מהסכם לנשיאת עוברים, יקבע בצו את מעמד האם הנושאת כאם ואפוטרופא על הילד, והוא יהיה ילדה לכל דבר וענין; כן רשאי בית המשפט לקבוע בצו הורות בדבר מעמד הילד ויחסיו עם ההורים המיועדים או עם אחד מהם.

1. במקור נכתב: "משמורת".

14. (א) לא נתן בית המשפט צו הורות לפי סעיף 11(ב) וביקשה אם נושאת את האפוסטרופסות על הילד, יתן בית המשפט צו כאמור בסעיף 13(ג), אלא אם כן נוכח, לאחר קבלת תסקיר עובד סוציאלי לפי חוק הסכמים לנשיאת עוברים, כי הדבר נוגד את טובת הילד.

צו לקביעת מעמד ילד (תיקון התשע"א)

(ב) לא נתן בית המשפט צו הורות לפי סעיף 11(ב) והאם הנושאת לא ביקשה כי תוענק לה האפוסטרופסות על הילד, או נוכח בית המשפט כי צו לפי סעיף קטן (א) נוגד את טובת הילד, רשאי הוא לקבוע בצו כל הוראה אחרת בדבר מעמד הילד כפי שימצא לנכון בנסיבות הענין.

15. נתן בית המשפט צו לפי סעיפים 13 או 14 רשאי הוא לקבוע תשלום החזר הוצאות לכל אחד מהצדדים להסכם לנשיאת עוברים.

החזר הוצאות

16. (א) צו לפי סעיפים 11, 13 או 14 יירשם בפנקס שינוהל בידי רשם שימנה שר המשפטים.

רישום בפנקס

(ב) פרטי הרישום וצורתו ייקבעו בתקנות שיתקין שר המשפטים באישור ועדת העבודה והרווחה של הכנסת.

(ג) הוראות סעיף 30 לחוק אימוץ ילדים, התשמ"א-1981, יחולו לענין זה בשינויים המחוייבים.

17. דיון לפי חוק זה יהיה בדלתיים סגורות זולת אם ראה בית המשפט לקיימו בפומבי, ואולם רשאי בית המשפט להרשות לאדם או לסוגי בני אדם להיות נוכחים בשעת הדיון, כולו או מקצתו.

סודיות הדיון

פרק ד': הוראות שונות

18. אין בהוראות חוק זה או בהסכם לנשיאת עוברים שאושר על-פיו כדי לפגוע בדרישה לפי כל דין לענין הצורך בהסכמה מדעת לטיפול רפואי, או כדי למנוע מאם נושאת לקבל טיפול רפואי או לבצע בה פעולה רפואית, לפי רצונה, לרבות הפסקת הריון לפי סימן ב' בפרק י' לחוק העונשין, התשל"ז-1977.

שמירת דינים

19. (א) המבצע השתלה של ביצית מופרית במטרה להביא להתעברות אם נושאת על-מנת למסור את הילד שלא בהתאם להוראות חוק זה, או בקשר עם ביצוע הסכם לנשיאת עוברים שלא אושר בידי ועדת האישורים או בניגוד לתנאים שקבעה, דינו - מאסר שנה אחת.

עונשין (תיקון התשע"א)

(ב) צד להסכם לנשיאת עוברים או מי מטעמו המציע, נותן, מבקש או מקבל תמורה בכסף או בשווה כסף בקשר עם ביצוע הסכם לנשיאת עוברים שלא באישור ועדת האישורים, דינו - מאסר שנה אחת.

(ג) המפרסם, ללא רשות בית משפט, דברים שנאמרו בישיבות ועדת האישורים או מסמכים שהוגשו לה, או שמם, זהותם או כל דבר אחר העלול להביא לזיהוים של אם נושאת, של הורים מיועדים או של ילד, או את תוכנם של הסכם לנשיאת עוברים או מסמכים שהוגשו לבית משפט בענינים אלה, דינו - מאסר שנה אחת.

(ד) המוסר או המקבל ילד שלא בנוכחות עובד סוציאלי לפי חוק הסכמים לנשיאת עוברים או שלא על-פי צו של בית משפט לפי חוק זה, דינו - מאסר שנה אחת.

20. (א) שר הבריאות ממונה על ביצוע פרק ב' והוא רשאי להתקין תקנות לביצועו.

(ב) שר העבודה והרווחה ממונה על ביצוע פרק ג' והוא רשאי, בהתייעצות עם שר המשפטים, להתקין תקנות לביצועו.

(ג) שר העבודה והרווחה ימנה לענין חוק זה עובד סוציאלי ראשי וכן עובדים סוציאליים אשר יפעלו לפי הנחיות העובד הסוציאלי הראשי, בדרך כלל או לענין מסוים; חלק עובד סוציאלי על ההנחיות בענין מסוים, ישוב העובד הסוציאלי הראשי ויכריע בדבר לאחר שקיים התייעצות בענין זה עם העובד הסוציאלי ועם גופים אחרים שמצא לנכון.

ביצוע, תקנות ומינוי עובדים סוציאליים לפי חוק הסכמים לנשיאת עוברים (תיקון התשע"א)

21. בחוק מרשם האוכלוסין, התשכ"ה-1965, אחרי סעיף 20 יבוא:

20א. (א) ניתן צו לפי חוק הסכמים לנשיאת עוברים (אישור הסכם ומעמד היילוד), התשנ"ו-1966, יירשמו במרשם פרטי הרישום הקבועים בצו. "רישום ילד על פי הסכם לנשיאת עוברים"

(ב) שר הפנים רשאי לקבוע הוראות בתקנות לגבי הליכי הרישום לרבות רישום זמני עד למתן צו על ידי בית המשפט.

תיקון חוק מרשם האוכלוסין - מס' 7

22. בחוק בית המשפט לעניני משפחה, התשנ"ה-1995, בסעיף 1, אחרי פסקה (6)(ט) יבוא:

"(י) חוק הסכמים לנשיאת עוברים (אישור ההסכם ומעמד היילוד), התשנ"ו-1996."

תיקון חוק בית המשפט לעניני משפחה

- תיקון חוק הביטוח הלאומי - מס' 10
23. בחוק הביטוח הלאומי [נוסח משולב], התשנ"ה-1995 -
- (1) בפרק ג', בכותרת לסימן ד', במקום "למאמצים" יבוא "להורה מאמץ ולהורה מיועד".
- (2) אחרי סעיף 57 יבוא:
- 57א. (א) בסעיף זה -
- "חוק הסכמים לנשיאת עוברים" - חוק הסכמים לנשיאת עוברים (אישור הסכם ומעמד היילוד), התשנ"ו-1996;
- "אם מיועדת" - מבוטחת לפי פרק י"א, או אשת מבוטח לפי פרק י"א, שקיבלו למשמורתם ילד כהורה מיועד לפי הוראות חוק הסכמים לנשיאת עוברים.
- (ב) על אף הוראות סעיף 42, יחולו הוראות סימן ב' לפרק זה על אם מיועדת בשינויים המחוייבים ובתיאומים שקבע השר באישור ועדת העבודה והרווחה של הכנסת; היום שבו ילדה מבוטחת ייחשב, לגבי מבוטחת שהיא אם מיועדת, היום שבו נולד הילד.
- (ג) הוראות סימן ג' לפרק זה, למעט הוראות סעיפים 48 ו-52, יחולו בשינויים המחוייבים ובתיאומים שקבע השר באישור ועדת העבודה והרווחה של הכנסת; ואולם דמי הלידה ישולמו לאם מיועדת החל ביום שבו ניתן לה צו הורות לפי סעיף 11 לחוק הסכמים לנשיאת עוברים, או לאחר תום פרק הזמן שבעדו היא זכאית לדמי לידה, לפי המוקדם, ובלבד שלא ישולמו דמי לידה אלא בעד פרק הזמן שבו הילד נמצא במשמורתה לפי חוק הסכמים לנשיאת עוברים.
- לענין סעיף זה יהיה היום הקובע - היום שבו קיבלה האם המיועדת את הילד למשמורתה, ובלבד שביום הקובע אין היא עובדת או ועוסקת במשלח ידה."
24. בחוק עבודת נשים, התשי"ד-1954, אחרי סעיף 6א יבוא:
- 6ב. האמור בסעיף 6 יחול, בשינויים המחוייבים ובתיאומים ששר העבודה באישור ועדת העבודה והרווחה של הכנסת יקבע בתקנות, גם על עובדת שקיבלה
- "חופשה להורה מיועד"

המסמך הוכן עבור משרד הבריאות ע"י הוצאת הלכות. כל הזכויות שמורות להוצאת הלכות בע"מ

למשמורתה ילד כהורה מיועד לפי הוראות חוק הסכמים
לנשיאת עוברים (אישור הסכם ומעמד היילוד), התשנ"ו-
1996."

אורה נמיר
שרת העבודה והרווחה

שבת וייס
יושב ראש הכנסת

אפרים סנה
שר הבריאות

שמעון פרס
ראש הממשלה

עזר ויצמן
נשיא המדינה